

Věc: Oponentský posudek diplomové práce Dušana Váni

Dušan Váňa s kinetikou pracuje dlouhodobě a vyskytuje se v mnoha jeho pracích po celou dobu studia. Na těchto kinetických objektech mě nejvíce zaujala, pokud si alespoň dobře pamatuji, ona jednoduchost až primitivnost, s jakou dokázal objekty rozpohybovat a musím se přiznat, že tento prvek byl pro mě nejvíce fascinující, samotné dílo až na výjimky se pro mě stávalo podružným.

Když mi Dušan řekl, jakou má představu o své diplomové práci, měl jsem obavy, aby na mě výsledek nepůsobil stejným způsobem. První rozpracované objekty jsem viděl na třech krátkých videích, kde byly zachyceny v pohybu. Zatím nedokončené práce působily velmi syrově avšak zábavně. Koncem dubna mně Dušan ukázal stále ještě nedokončené objekty v reálu a přesně vysvětlil svoje záměry. Musím se přiznat, že mě nadchl. Na rozdíl od mého dřívějšího pocitu, že mechanika v jeho objektech je rustikální a hrubá, zde použitá mechanika je jemná a dobře souzní s měkkostí částí těl, které rozpohyboval. Není ani rušivá ani dominantní. Nyní mechanismus s objektem vytváří vyvážený celek.

Za nejpovedenější část diplomové práce považuji prsty. Oni velcí prstový červy, kteří nesmyslně rejdí, kde se jim zachce, a když narazí na překážku, změni směr pohybu a pokračují dál. Je to prostě neuvěřitelné, jednoduché, velice působivé a přesvědčivé. Jejich neustálý rejdivý pohyb navozuje dojem, že jde o živé organismy z hmyzí říše.

Pohybujícím se uším (lidským motýlům), jsem věřil zpočátku nejméně. Avšak Dušanem navrhovaná adjustace, kdy dva páry uší plynule vyrůstají z plátu kůže, se mi líbila a připadlo mi, že tímto vznikne sice trochu morbidní, ale jednotně ucelený objekt.

Ač je to s podivem, „Prsar“ mi přišel z celé trojice předložených prací nejslabší. Podle mého názoru se zde bije jemnost pulsujících ňader s jejich uchycením. Moji soustředěnou pozornost bohužel neustále odvádí držák, takže na mě terapeutický předmět nemůže plně působit. Tato poměrně vtipná socha by si určitě zasloužil citlivější dotvoření.

Na celé práci mě také zaujal surrealistický prvek, který se patrně dostal do díla neplánovaně. Ač mám vůči tomuto stylu umění averzi, v této práci mi nevadí. V tomto směru je asi zapotřebí zmínit jméno Jana Švankmajera a jeho film Spiklenci slasti, ze kterého jakoby tyto objekty vypadly.

Na tomto místě bych chtěl uvést jedinou zásadní výtku k diplomové práci, a to jsou názvy objektů. Podle Dušana mají podtrhnout humornou stránku celé práce, ale na mě působí příliš tvrdě a definitivně. Nechávací málo prostoru k fantazii. Myslím si že ubližují objektům a posouvají jejich význam do jiné roviny, než jak ve skutečnosti působí. Jsou příliš křečovité k celkovému jemnému zpracování.

Diplomovou práci jsem sice neviděl v její konečné podobě, nevím jak vypadá konečná adjustace, avšak věřím, že Dušan bude schopen práci dokončit k zdárnému konci. Líbí se mi jak zvolené téma vycházející z prostředí erotiky, které se Dušan podle vlastních slov snaží, podle mě bohužel, potlačit, tak i s drobnými připomínkami jeho zpracování. Míra realističnosti znázorněných částí těl je přesvědčivá. Věřím že kdyby měl více času a finančních prostředků, mohla být závěrečná práce velkolepější, ale i kdyby předvedl pouze běhající prsty, navrhoval bych, a také navrhuji, jako konečnou známku A.

Ve Veverských Knínicích dne 9.5.2011

MgA. Martin Skalický